

SLNIEČKO 2

Andrej Sliacky

ČÍTANIE

PARACELSOVA MODRÁ RUŽA

Venujem pamiatke mojej mamky,
Ul'ky z Garanseku

Písal sa rok 1521, keď do Banskej Bystrice, bohatého mesta na Hrone, zavítal slávny učenec, lekár a vychýrený alchymista Philippus Paracelsus. Polovica mesta sa zbehla pred radnicu, kde richtár vítal vzácneho hosťa.

„Vivat, doktor Paracelsus... vivat!“ volali mešťania pod oblokmí radnice. Za nimi, v nádhernej zelenej sieni, najväčejší občania mesta zas dvíhali čaše na Paracelsovo zdravie.

Kto sa nepridal, bol ránohojič z mestských kúpeľov v Lazovnej ulici.

„Ako je to možné?“ zlostil sa. „Roky liečim Bystričanov a nikdy mi nepreukázali takúto poctu. A vraj učenec... že doktor! Ale akýže je to učenec, akýže je to doktor?! Už tri dni roztíka v mažiariku skalky, čo si priniesol zo Španej Doliny, a prášok z nich dáva chorému.“

Lenže robí to daromne. Majster mäsiarskeho cechu, tučný do prasknutia, už nevládze dýchať.

„Má smrť na jazyku,“ hovorí bystrický zlatník Andreas, ktorý ubytoval slávneho

profesora vo svojom dome na námestí vedľa šikmej veže.

„Ale on neumrie,“ namieta Paracelsus. „Trochu ortute a bude ako pstrúžik v Hrone.“

„Ortute?“ zadivil sa zlatník. „Veď je to jed.“

„Pre jedného jed, pre druhého med,“ usmial sa záhadne Paracelsus.

Na druhý deň bol z Bystrice preč. „Utielkol,“ škodoradostne rozširoval po meste závistlivý ránohojič. „Šaľbiar jeden!“

Ale Paracelsus neutielkol. Cez podlavickú stráň zamieril do Ortutného nad Malachovom, najväčšieho náleziska ortute v Európe. Po pár dňoch bol v Bystrici opäť.

„On žije, doktor, mäsiarsky majster žije,“ vítal ho zlatník Andreas. „Ako ste to dokázali?“

„Dal som mu správnu medecínu,“ odvetil Paracelsus. Potom žmurkol na zlatníka. „V akurátnom pomere.“

„Ste čarodejník,“ povedal zlatník a uklonil sa pred Paracelsom.

A srdečne mu ďakoval aj majster mäsiarskeho cechu. Dokonca na počesť slávneho lekára usporiadal vo svojom dome večierok.

„Bystričania, susedia, vítam vo svojom dome pána profesora Paracelsa... hm, hm... zázračného doktora.“

Prítomní vstali a tleskali.

V tej chvíli sa vo dverách izby objavila malá slúžtička s karafou vína. Či sa šmykla, či ju ktosi posotil, ťažká karafa sa jej vyšmykla z rúk a dopadla rovno na červenú ružu, ktorú Paracelsus položil na stôl pred mäsiarovu ženu.

„Hlupaňa!“ vyskočila mäsiarka. „Zničiť mi takú krásnu ružu!“ A začala kmásať dievčatko za vrkoč.

Dievča zjoklo, rozplakalo sa.

„Nebanujte, milostivá pani,“ upokojoval rozčertenu majstrovú Paracelsus. „Budete mať krajšiu... takú, akú nemá v Bystrici nik. Čo v Bystrici, na celom svete takú nenájdete.“ Potom vzal zlomenú ružu, obrthol z nej lupienky a poľfkal ich akousi vodičkou z malej fľaštičky. Lupienky začali horieť. Keď sa zmenili na popol, Paracelsus sa nahol a jemne doň fúkol. V izbe by bolo počuť padnúť ihlu. Vzápätí zo všetkých úst zaznelo: „Óóó!“

Tam, kde bol popol, ležala nádherná modrá ruža.

Paracelsus ju vzal, chvíľočku sa rozhliadal okolo seba a potom s ňou podišiel k plačúcej slúžtičke.

„Ako sa voláš?“

„Ulka...“ zasmrkalo dievčatko. „Ulka z Garanseku.“

Paracelsus sa usmial a podal jej ružu.

Urazená mäsiarova žena nemeškala a vytrhla ružu dievčaťu z ruky.

„Slúbili ste ju mne, pán profesor!“ vykrikla.

„Ale ja...“ zmätene zajachtal Paracelsus.

Všetky oči sa upreli naňho. Čo teraz slávny učenec urobí? Paracelsus na okamih zaváhal a – ružu nechal v ruke mäsiarovej ženy. Potom sa akosi hanblivo, akoby sa hneval sám na seba, sklonil k pozostatkom popola a zlostne do nich fúkol.

V tej chvíli zaplavila izbu modrastá hmla.

Keď sa rozplynula, po Paracelsovi nebolo ani chýru. Len malá slúžtička z Garanseku držala v náručí veľkú kyticu modrých ruží.

Zápisník jedného chlapca

Aj dnes básnik Dávid nakukol do tajomného zápisníka a ako z kúzelnického klobúka vybral z neho ďalšiu báseň. Je trochu iná ako tie, s ktorými sa bežne stretávate. Je napísaná vo voľnom verši, čo znamená, že nemá žiadne rýmy. Ani počet slabík v jednotlivých veršoch nie je rovnaký.

Pamätáte si, že jeden riadok v básni sa nazýva verš?

Na stoličke pred oknom

Pradiem na stoličke pred oknom
dážď škrabká po okne
a ja doma čakám na mamu

Vonku pod oknom
si sadne malá mačka
má zelené oči ako ja

Zoberiem ju do pivnice
dám jej deku, vodu a salámu
zaspí

Zohrejem si mlieko
schúlim sa opäť na stoličke
a čakám.

ÚLOHY

1. Keď si prečítaš túto báseň, na chvíľu si ju nechaj víriť v hlave a skús pomenovať pocit, ktorý v tebe zanechala. Aké ročné obdobie ti pripomína?
2. Čo myslíš, aký je chlapec, ktorý čaká na mamu? Možno ti pomôžu nasledujúce možnosti: roztapašný, smutný, priateľský, nahneváný, veselý, trpezlivý, zlomysel'ný, starostlivý.

Joško Mekerička Oktober

Paničitelka si ^{to}zmyslela
že si zahráme divadlo.
Potopil som sa, lebo sme mali
hradi rozprávku o Polopuške
a to mi pripomenulo ^{to}štetkých koubojov
a indijanov a detektívov čo menosja

Len Polopušky ale, aj
Celopušky no nakonja
sa ukázalo, že je to
rozprávka o tom
dvečiatku, čo
stratilo tenisku
a princovi, čom
mal bit' ja
a tou teniskou
musi pobehovať
a riťovať, komu
je dobrá a koho
netlačí toho
si má oženit.

Škodaže to ráčej nebol
Lomidrovo čo láme drevo
alebo Popolvár, ktorí sa
raspini a čím menej
sa ~~hstáva~~ umýva tým
lepšie hra divadlo

Aj keď nanonjec bolo štetko
super lebo ~~to~~ princova ~~to~~ hrala
Gofia a tak som si ju mohol
aspoň akvie oženit a kamarát
Albin hral možno kóna na ktorom
som mohol jazdit aj z mečom.
A bolo to šuchnu!
Jučuuuu!

**SRDCE
NA MIESTE**

O LESNÝCH ĽUĎOCH Z MALÝCH TATIER

Vysoké Tatry poznáte všetci, všakže? Aj Nízke. A istotne aj Západné a Belianske. Ale počuli ste už o Malých Tatrách? Veru, ani ja nie. Teda až donedávna. Dočítal som sa totiž, že ešte v 19. storočí sa takto bežne nazývali naše Malé Karpaty. Čo na to poviete, milí Tatranci zo Smoleníc, milé Tatranky z Dolian?

Aj ja som tak trochu Tatraneč – narodil som sa v Liptovskom Mikuláši, teda medzi Západnými a Nízkymi Tatrami. No aj tak mám najradšej práve tie Malé a milé, kde kukuričné polia a vinohrady plynule prechádzajú do lesa. Tu v Trstíne som celé letá prežíval na dohľad od najvyššieho karpatského vrchu Záruby.

Malé Karpaty sú moja tajná láska. Mám asi pätnásť rôznych karpatských máp, ktoré sa takmer v ničom nelíšia, no nevzdal by som sa ani jednej jedinej. A na tých mapách mám najradšej miesta, ktoré sú označené neviditeľným atramentom, preto tam ani uprostred prázdnin nestretnete takmer nikoho. To skôr srnku! Alebo jeleňa, ktorému na hlave rastú konáre!

V Karpatoch je niekoľko krásnych lúk, na ktorých rastú ovocné stromy. Jablone. Orechy. Čerešne. Je to trošku záhada. Prečo práve tu? Hlboko v horách? Pre koho, keď tu nikto nežije? Prezradím vám, že tie stromy sem zasadili lesní ľudia. Tiež ste si predstavili elfov alebo

hobitov? Nie, neboli to ani jedni, ani druhí. Ešte pred osemdesiatimi rokmi žili na týchto horských samotách nemeckí drevorubači, ktorí sem prišli v 18. storočí na pozvanie grófov Pálfičovcov, aby sa starali o karpatské lesy. Žili ďaleko od ľudí z okolitých dedín, ktorí ich trochu posmešne nazývali huncokármí, čo bola skomolenina nemeckého slova Holzhacker, drevorubač. Sami sa však nazývali Waldleute, lesní ľudia. Rozumeli prírode. Rozumeli bylinkám. A najlepšie zo všetkého rozumeli stromom. Ich domy už

zmizli, no keď niekedy budete na Piesku, na Holinte alebo na Sklenej hute, dobre sa započúvajte – možno sa z minulosti ozve dávny spev ich ostrých sekier.

Neviditeľným atramentom nie sú na mojich mapách zaznačené len tajné miesta, ale aj tajné cesty. Napríklad tá medzi Hornými Orešanmi a Dobrou Vodou, po ktorej kedysi premával malý parný vláčik. Lesnú železníčku dal postaviť gróf Pálfi a spájala jeho dve chemické fabriky. Hoci koľajnice a vláčik tu už nie sú viac ako šesťdesiat rokov, ešte stále si ich môžeme

Spisovateľ Ján Púček zo všetkého najradšej číta a o prečítaných knižkách potom píše do novin, aby aj ostatní vedeli, čo by sa im mohlo páčiť. Ako ste si už isto všimli, kamaráti sa aj s Jožkom Mrkvičkom. Rád sa túla po horách. A už sa teší, že na nejakú poriadnu túru vezme svojho malého syna Jonáša.

predstaviť a prejsť sa po miestach, kadiaľ kedysi viedla trať. A veru – je sa na čo pozerať! Človek niekedy až oči otvára, do akého ťažkého terénu sa vláčik dokázal vyšplhať. Ak niekedy zájdete k zručanine kláštora Katarínka nad dedinkou Naháč, môžete tam vidieť ukážku, ako táto lesná trať vyzerala. A keď budete mať šťastie, možno sa aj kúsok odveziete.

Na začiatku som vám prezradil, že som tak trochu Tatranec – a na záver sa priznám, že som z Tatier vždy radšej utekal. U nás na Liptove sa človek cíti tak trochu v obklúčení. Z každej strany stoja

hradby hôr, až sa z toho niekedy ťažko dýcha. Ale tu, v Malých Karpatoch, žijeme blízko hôr, a predsa akoby na brehu mora – opierame sa o príjemne oblú kopce, hľadíme na šírú rovinu, počúvame vlny prílivu.

Môj dobrý kamarát Filip Horník, ktorý ilustroval niekoľko pekných knižiek, namaľoval na veľké plátno hrebeň Karpát v okolí Zárub a Havranice. A viete čo? Je to skutočne pobrežie! Je to ostrov! Keď som sa ho spýtal, ako sa mu ho podarilo takto pekne namaľovať, prezradil mi, že celkom normálne – z rybárskeho člna.

VETERLIŇ ČELO ZÁRUBY HAVRANICA HAVRANIA SKALA

SÚŤAŽNÁ OTÁZKA

Napište nám, ako sa volá najvyšší vrch Malých Karpát. Zo správnych odpovedí vyžrebujeme troch súťažiacich a pošleme im peknú knižku. Ostatných zaradíme do koncoročného žrebovania o slniečkarský bicykel. Odpovede posielajte na adresu:

Slniečko
Literárne informačné centrum
Nám. SNP 12
812 24 Bratislava

alebo na e-mail:
slniecko-sutaze@litcentrum.sk.

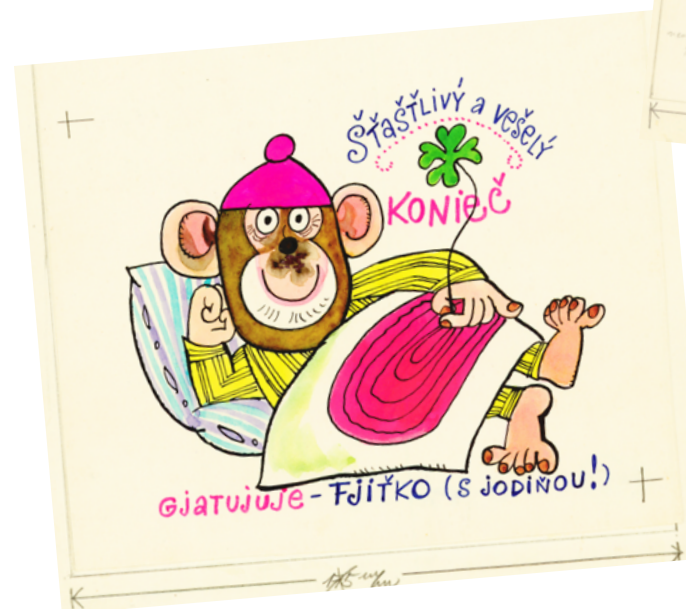
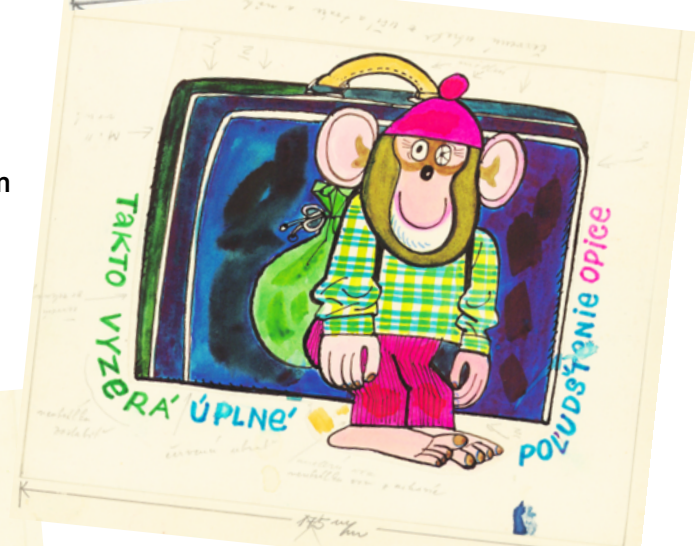
Čím sa stala Boženka

január 1929 – august 2020

Každý z nás by chcel niečím byť. Tak to bolo aj s ilustrátorkou Boženou Plocháčovou. Najprv bola žiačkou, študentkou, potom baletkou, neskôr mamou a až potom ilustrátorkou. Kamarátila sa so spisovateľkou Kristou Bendovou, a preto nemohla chýbať pritom, keď sa narodil Osmijanko či Opice z našej police. S Máriou Ďuričkovou si lámali hlavu nad tým, ako bude vyzeráť Dank a Janka, s Hanou Ponickou vypravovali do sveta hrdinského Štoplíka, s Elenou Čepčekovou Medušku.

Prešlo veľa rokov. Božena Plocháčová jedného dňa rozmýšľala, čím ešte vo svojom živote nebola. Predsa anjelom! A tak sa jedného letného dňa na toho anjela premenila.

Keď sa dívam na oblohu a hľadám na nej oblačné zvieratká, občas vidím, ako sa po ňom prehánajú aj Osmijanko s Osmidunčom a za nimi celý krdeľ neobyčajných opíc. Viem, že nemôžem ísť za nimi, a tak sa vyberiem do knižnice alebo do vydavateľstva Buvik, aby som sa s nimi aspoň na chvíľu potešila.

V tomto roku vyšlo vo vydavateľstve Mladé letá 13. vydanie Danky a Janky Márie Ďuričkovej s ilustráciami Boženy Plocháčovej.

EXPEDÍCIA PARADAJZ

Majo vybehol cestou k Trojičnému námestiu a Kuro vyrazil opačným smerom. Mohol som to strihnúť cez Striebornú ulicu, pomyslel si chlapec, keď horúcim letným vzduchom preletel ostrý hvizd. Otočil sa a zbadal, ako sa za ním z bočnej uličky vyrútili tri postavy. Preskočil bránu penziónu a schoval sa na malom parkovisku.

„Za ním!“

Kuro rýchlo pochopil, že urobil chybu. Hlasy sa približovali neskutočnou rýchlosťou.

„Nepreskočím to! Počkajte ma!“ kričal ktosi pisklavým hlasom.

„Chod' zľava,“ zavelil stroho ďalší.

„Mám ho! Tu je!“

„Pusti ma!“ vykrikoval Kuro.

„Už nám neujdeš!“

„Otvor kanál, hodíme ho tam!“

„Au, zlomíš mi ruku!“ zaúpel Kuro.

„Čo? Kanál?“ ozval sa pisklavý hlas, ktorý patril najmladšiemu chlapcovi z partie.

„No otvor ho, bude sranda!“

„Nie! Nie!“ Kuro ešte chvíľku zápasil s dvoma silnejšími chalanmi, keď sa mu zrazu zvrtila noha a on sa celý prepadol do tmavej diery páchnuceho kanála. Útočníci sa nestačili ani nadýchnuť, keď sa ozval nečakaný krik:

„Polícia! Stojte!“

„Čože, poliši?“ vypískol krpec.

„Zdrháme!“

Banda ušla. Keď doznal dupot ich nôh, nastalo ticho. Kuro stál po kolená v močovke. Zápach ho prinútil zakryť si dlaňami tvár. Zaklonil hlavu a zmohol sa na krátke zvolanie.

„Héj! Je tam niekto?“

Žiadna odpoveď však neprichádzala, a tak sa zaprel nohou o malý vytrčajúci kameň a pokúsil sa vyskočiť.

Ruky sa mu však pošmykli a vzápätí sa ozval buchot a šplechot. A potom už len ticho.

Od dveri penziónu sa z tieňa vynorila postava. Bol to desaťročný zavalitý chlapec. Celý sa triasol. Opatrne sa priblížil k otvorenému kanálu a nesmelo zvolal:

„Hej, ty tam! Žiješ?“

„Jasné, že žijem, ale nedokážem sa vytiahnuť von!“ ozval sa Kuro.

„Fuj! To je zápach!“ neubrnil sa chlapec a chytil si nos.

„Podaj mi radšej nejakú palicu,“ zakričal naňho Kuro.

Chlapec sa bezradne obzeral. Vtom sa z okna penziónu nad parkoviskom ozval dievčenský hlas.

„Mišo! Chytaj!“

„To si ty, Zuzana?“

„A kto iný? Zase si mi zdrhol? Všetko som videla. Hybaj k oknu, zhodím ti plachtu. Vytiahneme ho!“

O malú chvíľku stáli okolo otvoreného kanála tri postavy. Premočený Kuro a jeho záchrancovia.

„Ďakujem vám, to bol dobrý nápad ... s tou akože políciou,“ povedal Kuro a začal si utierať špinavé ruky do postelnej plachty.

„Čo za bandu to bola?“ spýtala sa Zuzana. „Čo od teba chceli?“

„Asi ma chceli vystrašiť alebo ponížiť... Skoro som zabudol, volám sa Kuro.“

Odrazu mu začal zúrivo vyzváňať mobil. Krátko pozrel na displej a náhlivo sa rozlúčil.

„Prepáčte, ale už musím ísť, určite sa ešte stretneme!“ Švihom sa prehupol ponad plot a už ho nebolo.

Z pripravovanej knihy Jána Mikuša Expedícia Paradajz. V rozhlasovej podobe si ten príbeh môžete vypočuť v Piešťanoch na 11. ročníku festivalu Zázračný oriešok – Rozhlas v knihe, kniha v rozhlase.

BABIE LETO NA PAVÚČKOM VLÁKNE

DETI
V ZELENOM

Október je jesenný mesiac. Keď sa deň vydará, rozplynú sa ranné hmla, slnko zohreje vzduch a je príjemne teplo. Z pavúčikov sa stanú „rogalisti.“ Priaznivý vietor ich na pavučinke môže odviať aj stovky kilometrov. Kde sa usadia, tam prezimujú. Teraz sa im dobre cestuje. Hmyzožravé vtáky, pre ktoré by mohli byť korisťou, sú už v teplých krajinách. Medzi poslednými odlietajú trasochvosty, vrchárky, kúdelníčky a kolibiariky. Keď na ceste nechytia hmyz, doplnia si energiu bobuľami bazy, hlohom či drienkami svíbu. Potešia sa zabudnutej slnečnici a niečo si nájdu aj na strniskách po lucerne a obilninách. V lesoch utícha ručanie jeleňov. Opúšťajú stádo jeleníc a pridávajú sa do čriedy k mladým. Konečne si oddýchnu a pokojne sa napasú.

Vtáčí strom

Jarabina vtáčia je najkrajšia začiatkom jesene. Strapce bobúľ svietia na konároch od svetlooranžovej po sýtočervenú a priťahujú vtáky. Plody sa zbierajú od septembra do novembra, keď sú už mäkké. Majú veľa vitamínu C, možno ich zavárať a variť z nich lekvár. Ani sa nečudujem, že v dávnych časoch, keď nebolo veľa ovocných stromov, naši predkovia ju považovali za magickú.

Zabudnuté remeslo

Močila konope, močila, žabka jej do čižmy skočila. Konopa siata sa u nás pestovala oddávna. Z konopných vlákien sa tkali látky, koberce, vyrábali vrecia aj laná. Zo semien sa mlela múka na kaše i na koláče a lisoval sa olej. Odpad po lisovaní dostali zvieratá. Vyrobiť vlákno na pradenie z konopných stebiel nebolo jednoduché. Niektoré boli dlhé aj šesť metrov. Ľudia ich máčali v močidle zaťažené kameňmi, aby zmäkli. Vlákna sa potom ľahšie oddeľovali. Vysušené stonky česali kovovými „hrebeňmi,“ kým nedostali kúdel' – chumáč vlákien na pradenie. Priadka si kúdel' pripevnila na praslicu, z nej odoberala vlákna a šul'kaním ich spájala a namotávala na vreteno, ktoré držala v druhej ruke. Potom priadzu namotávala do pradien na krútiacom sa motovidle. Po vypratí bola priadza pripravená na tkanie, čo robili šikovné tkáčky na krosnách. Ľudia sa vracajú k tradičným remeslám. Z konopných vlákien sa už vyrábajú džínsy, tričká, čiapky, tašky, ale aj papier. Podobne ho vyrábali v Číne pred vyše dvetisíc rokmi.

Pod Muráňom stojí lipka zelená

Slovensko je bohaté na prírodné skvosty. Mnohé živočíchy, rastliny, ale aj celé územia sú chránené zákonom. Najcennejšie sú národné parky. Jedným z najzachovanejších je Národný park Muránska planina na rozhraní stredného a východného Slovenska. Nachádza sa tam množstvo jaskýň, priepastí, krasových prameňov, vyvieraciek, tiesňav, brál, skalných veží. V divokých horách žijú vlky, medvede, rysy, vo vodách vydry, na lúčkach motýle jasone červenooké či najkrajšie lesné chrobáky fúzače alpské. Na výlet môžete ísť z Tisovca, Muráňa či z Červenej Skaly. V Muráni sa narodil a prežil pekné roky života aj spisovateľ Peter Glocko. O rodnom kraji písal aj vo svojich knihách *Tomáš a lúpežní rytieri* a *Kráľ psov*.

LEBOPRETO

ETIKA

Prvý nákup

Nový školský rok priniesol do môjho života veľké zmeny. Dávno som vedel, že už nie som malý, ale teraz to bolo oficiálne. Prvýkrát som šiel sám autobusom! Tri zastávky! A vôbec som sa nestratil! Trocha som sa síce bál, ale sestrám by som sa s tým nepriznal. Čo ak šofér práve dnes pôjde iným smerom ako zvyčajne? Alebo nebudaj nastane výluka? Našťastie, všetko prebehlo podľa plánu.

To nebola zďaleka jediná novinka. Dostal som svoj prvý mobil! Pre prípad, že by autobus nedorazil alebo by sa stalo niečo podobne nepredvídateľné. Síce iba tlačidlový, takže niektorí spolužiaci tvrdili, že to sa ani neráta, a dokonca sa mi smiali, ale tentoraz som si to nevšímal. Mal som v ňom uložené tri čísla (mama, tато, babka) a smel som poslať esemesky. Vyzeral podobne ako mobil mojej starej mamy, no ten má oveľa väčšie čísla aj písmená. Zapínal

som si ho iba mimo školy. Tajne som si doňho pridal kontakt na spolužiaka Tomáša a na Zuzku, ktorá sa mi páči.

Po škole ma rodičia prvý raz poslali v rúsku samého do obchodu, do potravín u nás na rohu. Dostal som jedenásť eur, aby som nakúpil mlieko, maslo, chlieb, rožky, jogurty a jediná minerálnu vodu v sklenej fľaši, lebo moji rodičia nekupujú plasty. Keď sa Alma a Edita dozvedeli, že môžem ísť do samoobsluhy, spustli neskutočný cirkus. Môžeme ísť s tebou? Prosím, prosím, pýtali sa a zároveň sa mi tak vešali na nohy, že som aj tak nemal na výber. V živote sa tak rýchlo neobliekli, keď išli von. Alma mi skočila na chrbát ako opica a pustila sa, až keď sme nastúpili do výťahu. Cestou spievali pesničku o nákupe bez rodičov a plánovali, že to tak odteraz bude vždy. Nemalo to byť náhodou moje privilegium?

Medzi regálmi som pridával tovar do košíka a odháňal segrý od sladkostí.

Úplne mi zmenili nákupný zoznam! Vraj chlieb nepotrebujeme, ale gumené medvedíky áno! Načo jogurty? Radšej lízanky! A čipsy! A tiež zmrzlinu! Doplietli ma tak, že som už ani nevedel, čo mám naozaj zobrať. Vyberali mi veci z košíka a vracali ich na stojany. Išlo ma z nich poraziť. Predavačky ich ešte chválili, aké sú zlaté. Keď som sestrám pohrozil, že ich tam za trest nechám, lepili sa na mňa znova.

Pri pokladni som zistil, že mi chýba euro! Prerátaval som tovar ešte raz. Zapojil som do počítania aj sestry. Ktorú vec musíme vyložiť, aby sme mali presnú sumu? Koľko je dva plus tri? Koľko nám zostane, keď od jedenásť odrátame dva? Edita počítala tak dobre, že nám zvýšilo na tri jahodové lízanky, lebo sme vyložili dva jogurty. Vonku sme si dezinfikovali dlane a pochutili sme si na dobrotách. Rodičom sme to úspešne zatajili, kým ich Alma na chodbe neobjala lepkavými rukami.

Bol som z nákupu poriadne vyčerpaný. Zato sestry akoby nabrali ešte viac energie. Hrali sa v detskej izbe na obchod. Vytiahli počítadlo a ráтали ceny. Otvorili si obchod s cukrovinkami a akože predávali mne aj rodičom. Tvárili sa, že poriadne zbohatli, a potom nosili akože diamantové náhrdelníky a prstene. Skôr ako konečne zaspali, vyhlásili, že zajtra idú so mnou aj do školy.

OTÁZKY:

1. Kedy si od rodičov dostal prvý mobil? Čím je pre teba užitočný?
2. Vieš správne nakupovať a hospodáriť s vreckovým?

KRPGCI Z TRETIEHO VCHODU ②

ČITANIE

Keď dopršalo, tak sme s Matúšom vymysleli parádnu vec. Museli sme to ale dobre utajiť, aby sa to nedozvedeli baby. Potajme sme sa vykradli za bytovku. Na konci sídliska, tam kde asi mali stáť ďalšie domy, ale nestihli ich postaviť, ležia staré panely, betónové skruže a veľké kopy hliny. Je to tam, odkedy si pamätám, a okolo toho rastie veľa vysokej buriny, žihľavy a kríkov.

Spolu s Matúšom sme sa vydali do tejto džungle, aby sme si našli najlepšie miesto na náš tajný bunker. Matúš doniesol z pivnice pár starých dosák a použili sme aj lieskové palice a slamu, ktorá zostala po žatve na neďalekom poli. Prvý bunker nám spadol, a tak sme na druhý deň zavolali na pomoc Karola. On vymyslel konštrukciu podľa indiánskeho típi, čo videl v nedeľu poobede v jednej kovbojke. Steny sme vyplietli slamou a náš prvý bunker bol hotový.

„Prisahajte, že nikdy nikomu nevyzradíte, kde je náš bunker, ani keby vás nepriatelia mučili,“ prednášal Matúš prisahu a ja s Karolom sme museli položiť ruku na starú lebku kravy, ktorú sme našli vyplavenú pri rieke. Do bunkra sme si nanosili aj zásoby jedla, Karol zostrojil lampáš zo starého zaváraninového pohára a pred vstupom na naše územie sme nastavili z hliníkových viečok pascu,

ktorá mala upozorniť na príchod votrelcov. V bunkri sme sa hrali až do samého večera, kým sme nepočuli, ako na nás mamy kričia z okna, aby sme sa išli domov navečerať.

Na druhý deň bolo opäť sychravo a ja som dostal od mamy nový notes. Bol na ňom znak čarodejníka a veľmi sa mi páčil. Mal som ho do série a vedel som, že taký ešte nikto v bytovke nemá, a že za listy z neho vymením veľa nových obrázkov. Už dávno som túžil po obrázku z Majkinho notesa, kde bolo strakaté mača s veľkými očami, a teraz som vycítil svoju šancu. Zašiel som teda za ňou.

„Nič ti nedám. Ani keby si mi dal päť listov z tvojho nového notesa,“ odmietla stroho Majka.

Bol som sklamaný, ale čoskoro som na to zabudol. Mali sme ísť s chalanmi do bunkra. Bolo ťažké nenápadne sa vytratiť spred bytovky, aby nás nikto nevidel. Najskôr išiel jeden, potom druhý a nakoniec tretí. Opatrne sme sa zakrádali k bunkru. Večer išla moja mama k Majkinej po vajce do koláča, tak som sa hneď k nej pridala. Našiel som Majku v jej izbe, ako si ukladá nové obrázky.

„Ja by som ti aj vymenila, ale Monika a Zuzka mi zakázali. Kým nám nepovieš, kam chodíte, tak sa s vami nebudem baviť.“

Viem, že Matúšovi a Karolovi by sa to nepáčilo, tak som sa rozhodol, že Majku vezmem do bunkra, keď tam nikto nebude.

„To je nádhera!“ vzdychla Majka, keď sa ocitla v našej tajnej skrýši. „Len tú smradlavú košť by ste mali vyhodiť.“

„Nič sa vyhadzovať nebude, je to naša trofej!“ odbil som ju. „A teraz chcem obrázok s mačiatkom!“

Majka vytiahla notes, vytrhla z neho list a podala mi ho. Strápol som od úľaku. Po cestičke medzi vysokou trávou sa k bunkru rýchlym krokom práve približovali Matúš a Karol.

„Zradca!“

Musel som si odtrpieť trest na opustenom ostrove, čo bola vysoká kopa panelov uprostred vysokej žihľavy. Matúš s Karolom zatiaľ dumali, čo urobia s nepriateľským agentom, teda s Majkou.

Pokračovanie nabitúce

PÍŠE: TIMOTEJ LUKOVIČ

KRESLÍ: KLÁRA ŠTEFANOVIČOVÁ

MAREK A SVETLOŽRÚTI

MAREK, SOM RADA, ŽE NÁS DNES TVOJ DEDKO VZAL SO SEBOU. JE KRÁSNE SLEDOVAŤ LAMPÁRA, AKO ZAPAĽUJE SVETLÁ.

FÍHA! ZMIZLA!

ALE VEĎ TAKTO POSTUPNE ZMIZNÚ VŠETKY HVIEZDY!

NEPANIKÁR, KEĎ SA RÁNO HVIEZDA ZOBUDÍ, DEDO VŽDY PRÍDE A SVETLO JEJ ZAS VRÁTI.

...NA ROZDIEL OD SVETLOŽRÚTOV.

SVETLO- ČO?

VRAJ LAMPÁR, NO TO BY TI DEDO DAL!

AKOŽE? VEĎ AK ROZSVECUE SVETLÁ NA LAMPÁCH, MUSÍ SA VOLAŤ LAMPÁR!

TO JE MOŽNÉ, ALE MÔJ DEDO NIE JE LAMPÁR, ALE HVIEZDÁR - AJ SÁM TO O SEBE VYHLASUJE.

HVIEZDÁR? MYSLÍŠ TAKÉHO, ČO V NOCI POZORUJE HVIEZDY?

SVETLOŽRÚTI SÚ BYTOSTI, KTORÉ SA ŽIVIA HVIEZDNÝM SVETLOM.

POSTAVIA NA HVIEZDE VEĽKÚ KONŠTRUKCIU A OBROVSKÝMI VRTÁKMI DO NEJ UROBIA DIERY...

...A Z NICH POSTUPNE VYŤAŽIA VŠETKO SVETLO, KTORÉ POTOM...

...ZOŽERÚ...

NIE, NIE! AJ TO JE HVIEZDÁR, ALE MÔJ DEDKO JE CELKOM INÝ. ON TOTIŽ HVIEZDY NEPOZORUJE, ON ICH CHRÁNI. A ONY SA MU V NOCI ODPLÁCAJÚ TÝM, ŽE MU POŽIČIAVAJÚ SVOJE SVETLO.

POŽIČIAVAJÚ SVOJE SVETLO?

ÁNO, POZRI SA NA TAMTÚ HVIEZDU.

TAKÁ HVIEZDA UŽ NIKDY NEDOSTANE SVOJE SVETLO SPÄŤ.

TO JE PRÍŠERNÉ!

VERÚ...

MY S MOJÍM DEDKOM SME POSLEDNÍ SVOJHO DRUHU. A PRETO JE DEDKO TAKÝ PRÍŠNY. BOJÍ SA O MŇA.

MÔJ OTEC S MAMOU BOLI TIEŽ HVIEZDÁRI, ALE TÍ SA PO OCHRAŇOVANÍ JEDNEJ Z HVIEZD UŽ DOMOV NEVRÁTI.

PRETO ŽIJEM SO STARKÝMI SÁM...

VEČER MA NECHCE PUSTIŤ VON, ABY SA MI NIEČO NESTALO.

A TERAZ SA POZRI NA DEDKOVÚ PALICU.

A TERAZ NÁJDI HVIEZDU.

ANI HVIEZDÁRSTVU MA NECHCE UČIŤ. VRAJ JE TO NEBEZPEČNÉ.

PCHĚ! JA BY SOM MU UKÁZAL, ČO JE NEBEZPEČNÉ. LEN MI DAJTE JEDNÉHO SVETLOŽRÚTA A UVIDÍTE, ČO S NÍM...

ÁÁÁÁÁÁÁÁ!!!

NOVINKA

TO SME MY

„Poskladaná rodina – to sme my. Ja som jej pevný bod. Teda ja Artúr s mamou. A vlastne aj s tatou. Moji súrodenci však od nás občas odchádzajú a potom sa zase vracajú. Sestra Ester a brat Maťo chodia pravidelne k svojmu otcovi, spoločnú máme našu mamu. Najstaršia sestra Tereza býva na striedačku u nás a u svojej mamy, spoločného máme nášho tata. Keby ste náhodou neboli dosť popletení, mám kamaráta, ktorý sa volá René a sme dvojfarebné dvojčky...“

Ako to vyzerá vo veľkej rodine, v ktorej neustále panuje ruch, sa dozviete z novej knihy vydavateľstva ej.publishing To sme my, ktorú napísala Jana H. Hoffstädter a obrázky do nej nakreslila Marta Mészárosová (Matus). Ak ju chcete mať aj doma, odpovedzte na naše otázky z plagátu a my vás zaradíme do žrebovania o jednu z nich.

OTÁZKY

1. Koľko pravekých jašterov nájdete na obrázku?
2. Je v obchodnom dome dovolené skejtovanie?

ŠPECIÁLNA ÚLOHA

Ak aj vy žijete v neobvyklej rodine, napíšte nám o nej. Z autorov najzaujímavejších príspevkov vyberieme dvoch, ktorým pošleme knižku To sme my. Svoje odpovede posielajte do 20. októbra na adresu:

Slniečko
Literárne informačné centrum
Nám. SNP 12
812 24 Bratislava

alebo na e-mail:
slniecko-sutaze@litcentrum.sk.

Leto je už dávno za nami, ale ešte k nám doletajú posledné prázdninové lastovičky z vašich listov a mailov, v ktorých nám píšete o svojich pekných zážitkoch. Tak sa k nám do Slniečka dostal aj časopis FOXOFÓR, ktorý si spolu so starými rodičmi vytvorili dvaja kamaráti na lazoch Hlaštovina v Drieňove – Nikolaj Stručka a Nina Krajňáková.

My nové číslo Foxofóru tvoríme, že sa vám bude páčiť, veríme. Nás sa corona môže pokúšať zabiť, ale nás to stále bude baviť.

Nikolaj

Nám sa zapáčil aj komiks, ktorý napísal Nikolaj a nakreslila Nina:

A viete, kto je Foxo? No predsa ich obľúbený psík!

Do celoslovenskej literárnej súťaže Škultétyho rečnovanky vo Veľkom Krtiši prišla aj takáto pekná rozprávka:

Púpava

Je mladšia sestra slnečnice. Tiež žiari ako slnko. No a slnko? Je ich mamkou. Púpava je ešte malá, ale má veľa zlatistých vláskov. Ľudia tvrdia, že je to burina, kradne iným rastlinám živiny. Ale to nie je pravda. Malá púpava sa chce len so všetkými rastlinkami kamarátiť. Viete o tom, že púpava je modelka? Predvádza nám svoju zlatistú hrivu. Aj my, dievčatá, chceme byť také krásne. Preto si z púpav pletieme venčeky.

Soňa Čandíková,
ZUŠ Jána Melkoviča, Stará Ľubovňa

SLNIEČKO

UMELECKÝ MESAČNÍK
PRE ŽIAKOV 1. – 5. ROČNÍKA ZŠ
ZALOŽENÉ V MATICI SLOVENSKEJ
V ROKU 1927
Vydáva Literárne informačné centrum,
Nám. SNP 12, 812 24 Bratislava
IČO: 31752381, Evidenčné číslo: EV3197/09

Adresa redakcie: Nám. SNP 12, 812 24
Bratislava. Telefón: 02/20473513
e-mail: slniecko@litcentrum.sk

Šéfredaktorka: Ľubica Kepštová
Redaktorka: Kristína Soboň (Kubaňová)
Grafická úprava: Janka Bálík
Obálku namaľoval: Miloš Kopták
Nevyžiadané rukopisy redakcia nevracia
Číslo vyšlo 23. 9. 2020

Tlač printio, s.r.o, Kragujevská 1, 010 01 Žilina
Rozširuje ARES, spol. s r. o.
Elektrárenskú 12091, 831 04 Bratislava
Telefón: 0800141911

Mediaprint-Kappa Pressegrasso, a. s., Bratislava
Slovenská pošta, Uzbecká 4, 820 14 Bratislava

Vychádza každý mesiac okrem júla a augusta
Cena jedného výtlačku je 0,90 €
Ročné predplatné 9,00 €

O PEKNEJ KNIŽKE

Malý vodník Vincent býva s rodičmi, sestrou Ester a dedkom na dne Morského oka. Je to jazero ukryté v hustých bukových lesoch Vihorlatských vrchov a zďaleka nie je také veľké ako more. A už vôbec v ňom nie je slaná voda. Vincent sa už veľmi teší do vodníckej školy. No hneď v prvý deň sa stane niečo nevídané. Celé okolie sa trasie, zo školy sa ozýva strašný hluk. Vodoveda, bez ktorej nie je možné učiť malých vodníkov o múdrosti vody, je preč! A tak sa všetci s pani učiteľkou Minerálkou Búrlivou vyberú na dobrodružnú výpravu do vodného sveta, ktorý nemá konca-kraja. Tento detektívny náučný príbeh napísali Andrea Gregušová a Zuzana Mitošinková, čarovné obrázky doň nakreslila ilustrátorka Lucia Žatkuliaková.

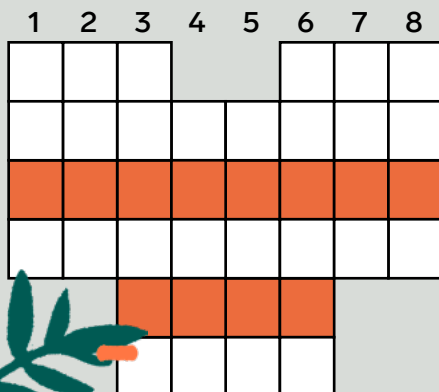
Ak sa chcete dozvedieť, čo je najväčší poklad na svete, vylúštite si našu doplňovačku.

Tajničku nám pošlite do 20. októbra na adresu: LIC, Slniečko, Nám. SNP 12, 812 24 Bratislava alebo na mailovú adresu:

slniecko-sutaze@litcentrum.sk

Správne odpovede zaradíme do zberovania o tri krásne knižky z vydavateľstva Egreš.

Z nich sa dozviete všetko o vode a jej putovaní na našej planéte.

Vincent

Egreš

1. zväčšovacie sklo
2. ohrada
3. východoslovenská rieka, ktorá tečie v pesničke Tam okolo valala....
4. slovo izba v siedmom páde (kým, čím)
5. Kayova kamarátka v rozprávke H. Ch. Andersena Snehová kráľovná
6. udržiava a rozsvetuje pouličné lampy (bez dĺžňov)
7. oblok
8. časť hlavy, na ktorej máme oči, nos a ústa

